

Jan Charytański

"Glauben im 20. Jahrhundert :
Evolution mit Krisen", J. Hermans, z z
holenderskiego tłum. Jutta Knust i
Theodor Knust, Freiburg-Basel-Wien
1969 : [recenzja]

Collectanea Theologica 41/2, 201

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

J. HERMANS SJ, *Glauben im 20. Jahrhundert, Evolution mit Krisen*, z holenderskiego tłumaczyli Jutta i Teodor Knust, Freiburg-Basel-Wien, Herder 1969, s. 134.

Autorem omawianej pozycji jest duszpasterz młodzieżowy, jak również dawny prowincjał jezuitów holenderskich. Omawia w niej problem wiary w sposób dostępny dla młodzieży po piętnastym roku życia. Ujmuje ją w dwu płaszczyznach rozwojowych. Uświadamia młodemu dokonujący się w nim proces dojrzewania do pełnej osobowości. Jednocześnie ukazuje rozwój ludzkości, zwłaszcza w kulturze zachodniej, i komponenty mentalności religijnej uwarunkowane poszczególnymi okresami cywilizacyjnymi. Na tej drodze pragnie rozróżnić elementy czasowe od wiecznych i trwałych. Przedstawia więc związek chrześcijaństwa z nauką, kulturą, techniką, filozofią, jego blaski i cienie. Wiare ujmuje przede wszystkim jako jedną z podstawowych form współżycia międzyludzkiego, by w następnych etapach myślowych ukazać wartość wiary nadprzyrodzonej w odniesieniu do osoby Boga. W jej strukturze na pierwszy plan wysuwa wezwanie ze strony Boga i formy jego urzeczywistniania się w życiu Kościoła, od strony człowieka kładzie nacisk na wolną odpowiedź całej osoby ludzkiej. Ukoronowaniem książki jest rozdział o osobowym związku z Bogiem w Chrystusie poprzez wiarę i sakramenty, związku dającym impuls całemu życiu człowieka.

Ujęcie poszczególnych zagadnień, styl, sposób argumentacji mogą być przejęte przez każdego duszpasterza za swoje i znajdują oddźwięk u słuchaczy. Dlatego można tę pozycję polecić wszystkim duszpasterzom młodzieżowym jako pomoc w ich pracy.

Ks. Jan Charytański SJ, Warszawa

Die religionspädagogische Grundfrage nach Gott, Impulse aus einem sich wandelnden Gottesverständnis, t. I, wydał Wolfgang G. Esser, Freiburg-Basel-Wien 1969, Herder, s. 174.

Od kilku lat dokonuje się ogromna przemiana w katechetyce. Obok ruchu kerygmatycznego, posiadającego ciągle jeszcze wielkie znaczenie, powstaje ruch nowy, o niezupełnie jeszcze wyklarowanym profilu. Powstanie jego i rozwój determinują różne przyczyny. Najważniejszą z nich jest nowa mentalność współczesnego człowieka rzutująca na jego stosunek do spraw religijnych. Jesteśmy obecnie w okresie analiz, poszukiwań i prób zupełnie nowych ujęć.

Wolfgang G. Esser, od 1967 r. asystent przy seminarium pedagogiki religijnej na wyższej szkole pedagogicznej w Ruhr w Westfalii, przygotował w serii *Aktuelle Schriften zur Religionspädagogik* trzy tomiki poświęcone zagadnieniu doświadczenia Boga przez współczesnego człowieka i jego konsekwencjom w nauczaniu religii. Tomiki te nie mają na celu ukazania rozwiązania, ale mówią raczej o różnych aspektach tego zagadnienia, podsuwając próby pewnych sugestii teoretycznych i praktycznych. Przede wszystkim jednak mają być przyczynek w toczącej się obecnie dyskusji. Dlatego znajdziemy wypowiedzi wielu autorów zarówno katolików, jak i protestantów, niejednokrotnie ukazujące różne perspektywy, a nawet stanowiska sprzeczne. Wiele z tych wypowiedzi było już drukowanych w czasopiśmie czy nawet dziełach zbiorowych. Redaktor zgromadził je razem jako dotyczące w zasadzie tego samego aspektu obecnych poszukiwań.

W trzech pierwszych artykułach dominują zagadnienia bardziej teoretyczne. H. Urs von Balthasar omawia zagadnienie bezpośredniego stosunku chrześcijanina do Boga w świetle życia Jezusa Chrystusa, którego osobisty synowski stosunek wyraża się w płaszczyźnie ludzkiej w pełnieniu misji wobec innych ludzi. W. Kasper analizując współczesny ateizm i jego